

แนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) “การจัดการผู้รับเหมาเพื่อความปลอดภัย”

หลักการและเหตุผล

องค์กรมีความจำเป็นต้องจ้างผู้รับเหมาเข้ามาให้บริการสำหรับงานที่ไม่ได้ทำเป็นประจำหรืองานที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งหากองค์กรไม่มีระบบการจัดการผู้รับเหมาที่ดี จะทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรงได้ ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต เสียหายต่อทรัพย์สิน หรือเสียหายต่อกระบวนการผลิตได้

การดำเนินการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. กำหนดขอบเขตงานให้ชัดเจน โดยมีขั้นตอน ดังนี้
 - ระบุรายละเอียดงานที่ต้องทำ
 - กำหนดความสามารถที่จำเป็น
 - ระบุแนวทางการวัดผลงาน
 - กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ
 - กำหนดงบประมาณ
 - กำหนดคุณสมบัติผู้รับเหมาให้เหมาะสมกับลักษณะงานและความเสี่ยง
2. กำหนดความต้องการและความคาดหวัง โดยมีขั้นตอน ดังนี้
 - ระบุมาตรฐานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ
 - ระบุความต้องการและความคาดหวังทั่วไป
 - ชี้แจงอันตรายและประเมินความเสี่ยง
 - กำหนดการฝึกอบรมและหนังสือรับรองที่จำเป็น
 - กำหนดวิธีการวัดผลและสื่อสารให้ผู้รับเหมาทราบ
 - กำหนดกระบวนการรายงานและการสื่อสาร
3. กำหนดคุณสมบัติและคัดเลือก โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - พิจารณาความสามารถของพนักงานผู้รับเหมา เอกสารรับรอง และคุณสมบัติของบริษัทผู้รับเหมา
 - ประเมินสมรรถนะผู้รับเหมา โดยการสัมภาษณ์และตรวจเอกสารอ้างอิง เช่น การรับประกัน มาตรฐานด้านวิศวกรรม การเตรียมความพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน ระบบการจัดการ การเก็บสถิติ

กระบวนการประเมินอันตราย ผลการประเมินสมรรถนะครั้งที่ผ่านมา การควบคุมคุณภาพ เป็นต้น

- คัดเลือกผู้รับเหมาที่สามารถทำงานตามความต้องการและความคาดหวังได้
- จัดเตรียมแผนจัดการความเสี่ยง

4. จัดทำสัญญาหรือขั้นตอนการให้บริการ

การทำสัญญาหรือขั้นตอนการให้บริการอาจอยู่ในรูปแบบ เช่น บันทึกข้อความ, Purchase requisition (PR) และ Purchase order (PO) หรือสัญญาจ้าง เป็นต้น โดยในสัญญาดังกล่าวต้องระบุหน้าที่ความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน ได้แก่

- ต้องปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมายและมาตรฐานความปลอดภัยที่เกี่ยวข้อง
- ต้องดูแลสุขภาพและความปลอดภัยให้พนักงานและผู้รับเหมา
- การจ้างผู้รับเหมาช่วงต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ว่าจ้างก่อน
- พนักงานผู้รับเหมาต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
- ต้องจ่ายค่าปรับหรือค่าเสียหายกรณีฝ่าฝืนกฎความปลอดภัยและกฎหมายความปลอดภัย
- ให้ความร่วมมือที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุ
- ระบุหน้าที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน
- มีกระบวนการกำกับดูแลการทำงานอย่างเหมาะสม
- ต้องมีวิธีการทำงานที่ปลอดภัยติดไว้ในสถานที่ทำงาน
- งานที่วิกฤตจะต้องมีการประเมินความเสี่ยง มีขั้นตอนการทำงาน และการตรวจสอบ
- ต้องมีแผนการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

โดยในสัญญาหรือขั้นตอนการให้บริการ อาจมีหัวข้อดังนี้

- บทนิยาม
- ขอบเขตงาน
- อุปกรณ์/วัสดุ/วิธีการ/งานที่ให้บริการ
- ขั้นตอนหรือวิธีการทำงาน
- การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- การบอกเลิกสัญญา
- วิธีการจ่ายค่าบริการ
- การจ่ายค่าปรับ
- ค่ามัดจำ
- ข้อกำหนด กฎระเบียบ และกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตาม
- กรณีเกิดเหตุสุดวิสัย

- ลิขสิทธิ์/ทรัพย์สินทางปัญญา
 - การเก็บรักษาข้อมูลหรือความลับทางการค้า
 - ระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน
 - การตรวจสอบ
 - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - หลักฐานที่จำเป็น
 - สิ่งที่ได้รับเหมาต้องจัดเตรียม
 - สิ่งที่ว่าจ้างจัดเตรียม
 - การรับประกัน
 - กำหนดตัวแทนของที่ว่าจ้างและผู้รับเหมา
5. ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามสัญญาหรือขั้นตอนการทำงาน โดยมีขั้นตอนดังนี้
- กำหนดความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาและสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้อง
 - จัดอบรมเกี่ยวกับข้อกำหนด กฎระเบียบทั่วไป และข้อกำหนดเฉพาะงานที่ต้องปฏิบัติตาม
 - ฝ้าสังเกตการปฏิบัติงาน โดยการตรวจสอบสมรรถนะเป็นระยะ การประเมินผล และการตรวจประเมินระบบการจัดการความปลอดภัย
 - ทบทวนผลการประเมินสมรรถนะและให้ข้อมูลย้อนกลับ
6. ประเมินสมรรถนะและเก็บบันทึก โดยมีดังนี้
- ผลการปฏิบัติตามสัญญาและระยะเวลาตามสัญญา
 - ผลการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับ
 - ผลการชี้แจงอันตรายและประเมินความเสี่ยง และการควบคุม/ลดความเสี่ยง
 - ผลการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยให้พนักงานผู้รับเหมา
 - ความสามารถ และหนังสือรับรอง
 - ผลการตรวจสอบและฝ้าสังเกตการทำงาน
 - ผลการรายงานข้อมูลด้านความปลอดภัย
 - ผลการรายงาน/สถิติอุบัติเหตุ
 - ผลการประชุมด้านความปลอดภัย

ที่มา :

Contractor Management Systems Guideline by The Safety association for the oil and gas industry : The safety association for Canada's upstream oil and gas industry.

API2221